

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

FORUM OEEiG /1/01/2010

Warszawa, 6.01.2010 r.

STANOWISKO

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU W SPRAWIE BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO POLSKI

I. BEZPIECZNY EKONOMICZNIE RYNEK ENERGII ELEKTRYCZNEJ – ZDOLNY DO ZŁOŻENIA ODBIORCOM PRZEMYSŁOWYM OFERTY UMOŻLIWIĄJĄCEJ IM SKUTECZNE KONKUROWANIE NA RYNKACH MIĘDZYNARODOWYCH

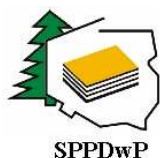
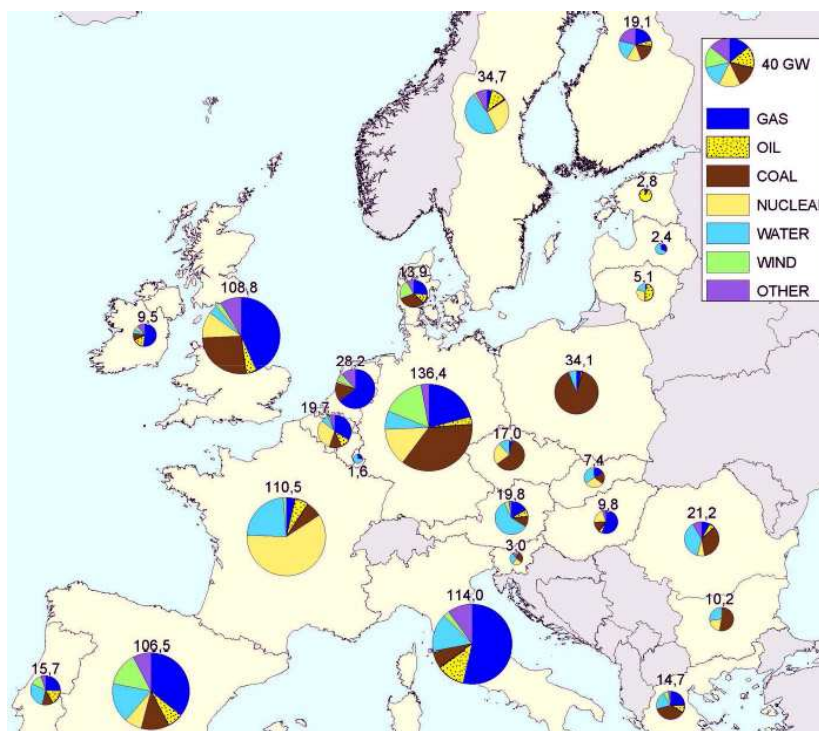
1. Bezpieczeństwo energetyczne rozumiane jako pokrycie krajowego zapotrzebowania na paliwa i energię po rozsądnych cenach.

Wpływ rosnących kosztów energii elektrycznej na bezpieczeństwo energetyczne.

Struktura produkcji energii elektrycznej w UE.

Dla przemysłowych odbiorców energii elektrycznej bezpieczeństwo energetyczne to również poziom cen i kosztów energii, który stwarza warunki dla uczciwej rynkowej międzynarodowej konkurencji dając jednocześnie perspektywę funkcjonowania poszczególnych branż gospodarki w długiej perspektywie czasowej.

Adres do korespondencji: Izba Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii, ul. Poleczki 21,
02-822 Warszawa z dopiskiem Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu
www.odbioryenergii.pl e-mail: forum@iep.org.pl

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

Średni koszt produkcji energii elektrycznej w Polsce w 2009 r. bez podatku akcyzowego.

Produkcja i koszt produkcji	Paliwo	węgiel kamienny	węgiel brunatny	gaz	Σ
	GWh	93 133	51 142	3 908	148 183
	zł/MWh	158	115	240	145

Pomimo, iż polska energetyka produkuje energię elektryczną z najtańszych znanych paliw, ceny energii „czarnej” nie odbiegają od notowanych w krajach, które dywersyfikują ich strukturę.

Ryzykiem zmienności cen i niedorozwoju mocy wytwórczych wpływającym z tej „monokultury” energetycy obarczają odbiorców energii, w szczególności odbiorców przemysłowych.

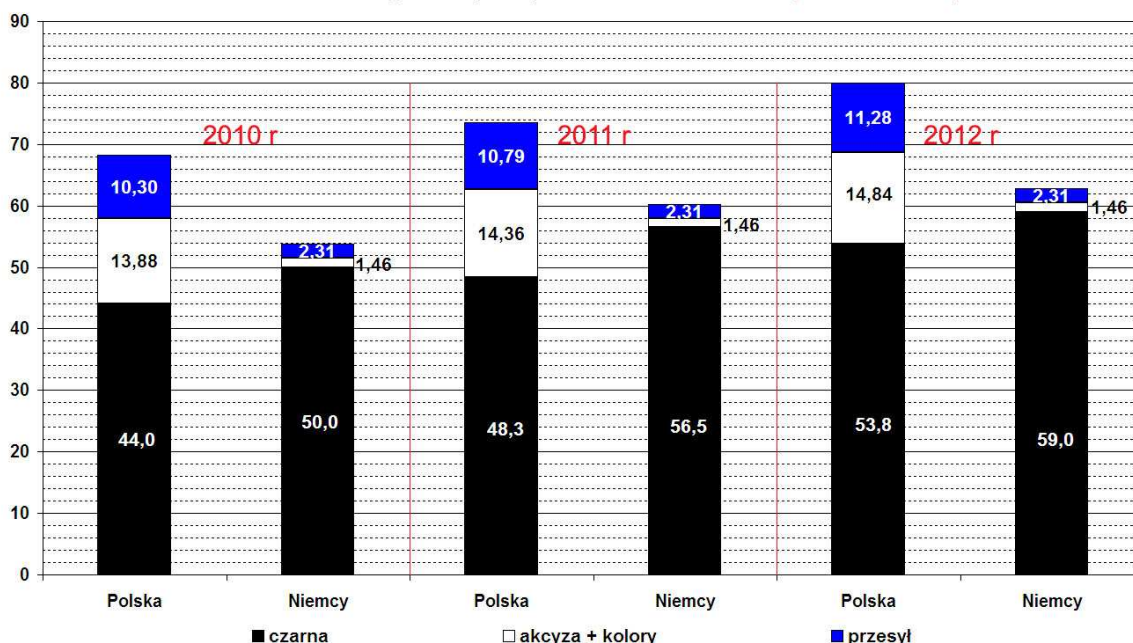
2. Wpływ polskiej polityki energetycznej na bezpieczeństwo ekonomiczne polskiej gospodarki.

W ostatnich latach obserwujemy rosnący udział kosztów polskiej polityki energetycznej w sumarycznych kosztach energii elektrycznej. Powoduje to stopniową utratę konkurencyjności polskiego przemysłu (w szczególności branż najbardziej energochłonnych), w stosunku do unijnej i międzynarodowej konkurencji.

Kraje UE-15 stosują wobec swojego przemysłu rozwiązania systemowe ograniczające koszty przesyłu i polityki energetycznej do minimum.

Koszty energii elektrycznej - rynek polski i niemiecki, lata 2009 do 2012 z uwzględnieniem wpływu polityki energetycznej (podatków, wspierania energetyki odnawialnej i skojarzonej oraz przesyłu dla 1 euro=4,178 zł.

Euro/MWh Porównanie kosztów energii elektrycznej w Polsce i w Niemczech (1 Euro = 4,179 zł).

Adres do korespondencji: Izba Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii, ul. Poleczki 21,
02-822 Warszawa z dopiskiem Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu
www.odbioryenergii.pl e-mail:forum@iep.org.pl

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

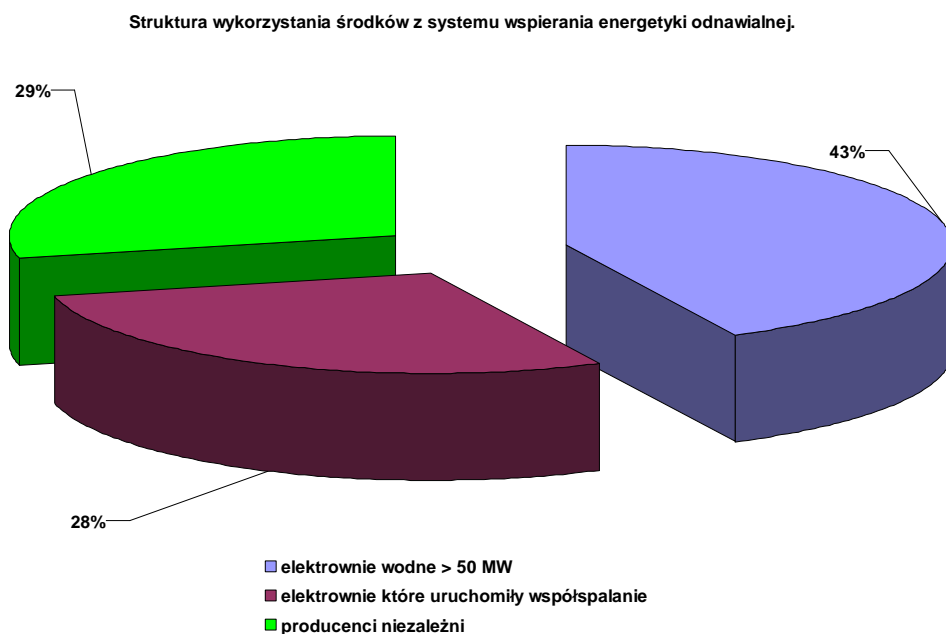
ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

Po uwzględnieniu różnicy w wysokości opodatkowania energii elektrycznej, kosztów przesyłu oraz kosztów wynikających ze wspierania energii odnawialnej i skojarzonej, polski odbiorca przemysłowy zapłaci więcej od odbiorcy niemieckiego o:

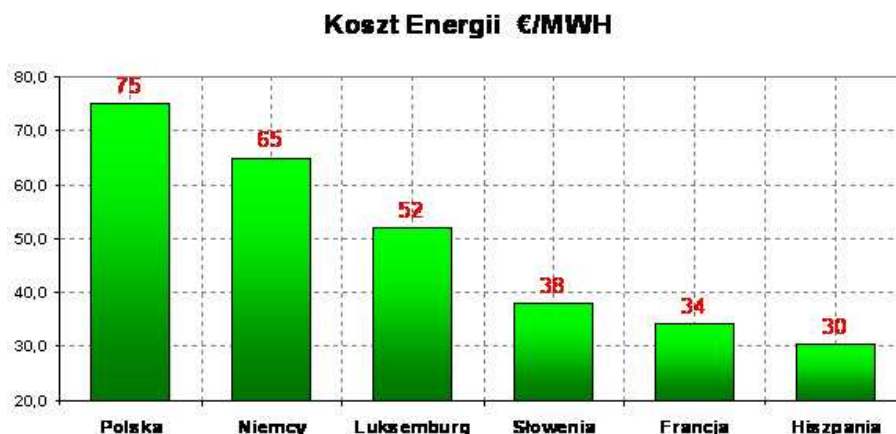
- 14,44 euro w 2010 r.
- 13,22 euro w 2011 r.
- 17,19 euro w 2012 r.

Efektom zróżnicowania krajowych polityk energetycznych jest drastyczne różnicowanie kosztów energii elektrycznej ponoszonych przez dużych odbiorców przemysłowych w różnych krajach UE.

Wykorzystanie środków z polskiego systemu wspierania rozwoju energetyki odnawialnej.

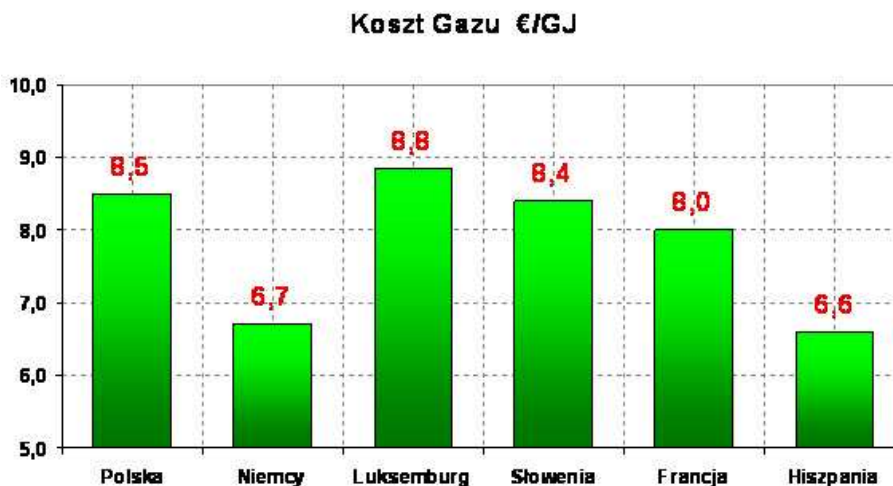
Koszty energii elektrycznej dla dużych odbiorców przemysłowych w różnych krajach UE.

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

Koszty gazu dla dużych odbiorców przemysłowych w różnych krajach UE.

3. Pewność zasilania, gwarancja ciągłości dostaw i bezpieczeństwo KSE jako warunek konieczny zapewnienia bezpieczeństwa zakładów produkcyjnych i ich załóg.

Od ciągłości i pewności dostaw nośników energii zależy bezpieczeństwo technologiczne polskich zakładów przemysłowych oraz ciągłość produkcji, a więc również bezpieczeństwo realizacji zawartych kontraktów a także bezpieczeństwo maszyn i urządzeń oraz życie i zdrowie pracujących w zakładach przemysłowych ludzi.

Niestety, w ostatnich latach obserwujemy drastyczne pogorszenie pewności dostaw i zasilania spowodowane systematycznym pogarszaniem się stanu sieci i urządzeń elektroenergetycznych, głównie dystrybucyjnych.

Powodem takiego stanu jest konsolidacja zarówno pozioma jak i pionowa przedsiębiorstw energetycznych, która spowodowała:

- koncentrację zarządzania i wynikające z niej zainteresowanie zarządów głównie generowaniem przychodów, często kosztem dbałości o infrastrukturę sieciową;
- odebranie swobody decydowania o zakresie remontów oraz kierunkach inwestowania rejonowym oddziałom dużych skonsolidowanych przedsiębiorstw dystrybucyjnych i umieszczenie kompetencji w tym zakresie w centralach często nie znających specyfiki obszarów o których decydują;
- ograniczanie kosztów związanych bezpośrednio z eksploatacją sieci i urządzeń.

Duże znaczenie ma również brak rozdzielania własnościowego pomiędzy działalnością sieciową i obrotową wydzielonych ze struktur dawnych spółek dystrybucyjnych przedsiębiorstw energetycznych.

Szpecially negatywny wpływ na bezpieczeństwo krajowego systemu elektroenergetycznego ma energetyka wiatrowa. System zielonych certyfikatów nie różnicuje wielkości wsparcia, jakie winni uzyskiwać producenci energii w zależności od technologii produkcji i nie umożliwia sterowania rozwoju źródeł wytwórczych tak, by następował równomierny wzrost mocy zainstalowanej w źródłach odnawialnych we wszystkich technologiach. Stworzone nadmierne preferencje dla źródeł wiatrowych w przyłączaniu do sieci i ograniczaniu kosztów bilansowania doprowadziły do nadmiernego rozwoju projektów

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

generacji wiatrowej których realizacja prowadzi do blackoutu w całym kraju. Już teraz są operatorzy systemów dystrybucyjnych, do których sieci są przyłączone większe moce zainstalowane w źródłach wiatrowych niż zamówione przez odbiorców końcowych.

Tymczasem poziom mocy wiatraków przekraczający 8 do 10 % mocy zainstalowanej w źródłach tradycyjnych zagraża bezpieczeństwu prowadzenia sieci i stwarza trudności w utrzymaniu jej parametrów.

Kolejnym bardzo niebezpiecznym dla bezpieczeństwa energetycznego rozumianego jako zdolność do zaspokajania bieżącego zapotrzebowania na energię elektryczną jest forsowana przez polityków Komisji Europejskiej technologia CCS, czyli instalacja do wychwytywania i składowania CO₂. W Polsce zostanie ona zainstalowana w nowo budowanym bloku elektrowni w Bełchatowie. Jej koszt to 600 mln złotych. Instalacja obniży sprawność nowoczesnych bloków energetycznych z 0,42 do 0,32 %. Spowoduje to wzrost kosztu produkcji z tytułu inwestycji, oraz zwiększonego zużycia paliwa o około 50 zł/MWh. Co prawda ograniczy koszt produkcji energii elektrycznej w przyszłości (*po roku 2015 koszt uprawnień do emisji CO₂ przewyższy zwiększone koszty produkcji energii elektrycznej spowodowane zabudową instalacji CCS*), jednak świadome zmniejszanie sprawności jedynego budowane w Polsce tak dużego bloku energetycznego w sytuacji grożącego nam niedoboru energii elektrycznej jest działaniem nieracjonalnym. Nie można bowiem zapewnić konkurencyjność polskiego przemysłu przy tak niskiej sprawności wytwarzania.

4. Rozwój połączeń transgranicznych jako warunek podniesienia bezpieczeństwa energetycznego kraju i stworzenia konkurencyjnych warunków cenowych.

Jednym z najważniejszych warunków zapewnienia konkurencyjnych cen energii elektrycznej w Polsce i podniesienia bezpieczeństwa energetycznego jest urzeczywistnienie transgranicznego handlu energią elektryczną. Trzeci pakiet energetyczny zawiera rozwiązania, które powinny zostać niezwłocznie wprowadzone w celu umożliwienia rozwoju połączeń międzysystemowych.

W szczególności dyrektywa 2009/72/WE przewiduje szczególny instrument prawny w postaci umów o współpracy w celu zacieśnienia relacji transgranicznych i stworzenia dla nich odpowiednich ram prawnych. Umowy te mogą być zawierane pomiędzy organami regulacyjnymi państw członkowskich.

Ponadto zauważyć należy, że w odniesieniu do współpracy transgranicznej dużą rolę odgrywać będzie Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki. Zgodnie z art. 8 w świetle rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz.U.UE L 09.211.1) Agencja może podejmować wiążące decyzje w odniesieniu do infrastruktury transgranicznej w kwestiach regulacyjnych, które należą do kompetencji krajowych organów regulacyjnych i które mogą obejmować warunki dostępu do tej infrastruktury oraz warunki jej bezpieczeństwa eksploatacyjnego. Decyzje takie Agencja może podejmować jedynie w przypadkach, gdy właściwe krajowe organy regulacyjne nie były w stanie osiągnąć porozumienia w terminie sześciu miesięcy od przedłożenia sprawy ostatniemu z tych organów regulacyjnych lub na wspólny wniosek właściwych krajowych organów regulacyjnych. Biorąc pod uwagę, że Polska stanowi *de facto* „wyspę energetyczną”, istnieje duże prawdopodobieństwo kierowania przez Agencję stosownych zaleceń do Prezesa URE, a nawet podejmowania decyzji w zakresie jego kompetencji.

Ułatwienie wymiany transgranicznej na poziomie rynku wewnętrznego UE ma na celu rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz.U.UE L 09.211.15), które również wchodzi w skład trzeciego pakietu energetycznego.

W świetle powyższego niezbędne jest przystąpienie do prac legislacyjnych mających na celu stworzenie odpowiednich krajowych ram prawnych dla rozwoju współpracy transgranicznej, wytyczenie celów ilościowych w zakresie importu energii z zagranicy, określenie finansowania nowych inwestycji i modernizacji połączeń już istniejących oraz określenie organów i instytucji za nie odpowiedzialnych.

II. POLSKI RYNEK ENERGII I ZNACZENIE SKUTECZNEJ REGULACJI DLA POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO

„Dla istnienia rynku konkurencyjnego ważne jest, aby żaden z podmiotów na nim funkcjonujących nie miał możliwości bezpośredniego wpływu na kształtowanie się poziomu cen. Z tego powodu niezbędne jest zachowanie odpowiedniej struktury podmiotowej, tak aby przedsiębiorstwo lub grupa powiązanych ze sobą przedsiębiorstw nie były w stanie zająć dominującej pozycji na rynku. Dodatkowego znaczenia nabierają powiązania firm zarówno poziome, jak i pionowe. Ważne jest, aby podmiot nie mógł wykorzystywać tych powiązań w celu wzmocnienia swojej pozycji rynkowej (wyrażającej się możliwością dyktowania wyższych cen).”

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki teoretycznie kontroluje działalność przesyłową i dystrybucyjną poprzez zatwierdzanie taryf. W praktyce jednak system taryfowania zmusza organ regulacyjny do uznawania tzw. kosztów uzasadnionych w oparciu o które kalkulowane są ceny usług i stawki opłat.

Wydaje się, iż konieczność optymalizacji kosztów przesyłu i dystrybucji wymaga odejścia od takiego systemu taryfowania na rzecz aktywnej regulacji wskaźnikowej opartej na benchmarkingu przedsiębiorstw przesyłowych i dystrybucyjnych.

Od lat toczy się również dyskusja na temat, jak pogodzić skuteczną regulację z wprowadzaniem mechanizmów rynkowej wyceny usług świadczonych przez wytwórców na rzecz krajowego systemu elektroenergetycznego (*urynkowanie m.in. usług systemowych oraz rezerw mocy*).

W naszej ocenie docelowo odejście od uśredniania kosztów i cen regulowanych jest niezbędne. Jednak w okresie przejściowym decydującą rolę musi spełniać Urząd Regulacji Energetyki i Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, które winny wnikliwie monitorować rynek energii elektrycznej i uczestniczyć w tworzeniu zasad jakimi się on kieruje.

Zgodnie z postanowieniami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U.UE L 09.211.55), wchodzącej w skład trzeciego pakietu liberalizacyjnego, pozycja organów regulacyjnych państw członkowskich musi ulec wzmocnieniu.

W art. 35 pkt. 4 dyrektywa nakłada na państwa członkowskie obowiązek zagwarantowania niezależności organu regulacyjnego oraz wykonywania uprawnień w sposób bezstronny i przejrzysty. Dyrektywa wprost wymienia warunki, których spełnienie jest niezbędne dla wywiązania się przez państwa członkowskie ze wskazanego obowiązku:

- zapewnienie organowi regulacyjnemu odrębności zarówno pod względem formy prawnej jak i sposobu funkcjonowania;

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

- zapewnienie aby pracownicy organu regulacyjnego i osoby nim zarządzające działali niezależnie od wszelkich interesów rynkowych i decyzji o charakterze politycznym;
- zapewnienie organowi regulacyjnemu niezależności budżetowej oraz odpowiednich zasobów kadrowych i finansowych;
- zapewnienie kadencyjności stanowisk członkom kierownictwa organu regulacyjnego. Zgodnie z art. 35 pkt. 5 dyrektywy wspomniana kadencja powinna obejmować okres od 5 do 7 lat, z możliwością jednokrotnego odnowienia.

W art. 37 pkt. 1 zawarty został katalog kompetencji (obowiązków i uprawnień), które powinny być wspólne dla wszystkich organów regulacyjnych rynków energii państw członkowskich.

Wspomniane zmiany są tym istotniejsze, że w świetle rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz.U.UE L 09.211.1) część kompetencji z zakresu regulacji rynku energii elektrycznej zostanie podzielona pomiędzy organy regulacyjne państw członkowskich oraz Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki. Kompetencje te dotyczą przede wszystkim tak ważnego dla Polski zagadnienia jakim jest wymiana transgraniczna (por. – pkt. 1).

Agencji została przyznana zdolność prawna i pełna zdolność do czynności prawnych w państwach członkowskich, a także prawo do wydawania zaleceń i opinii (skierowanych m.in. do OSP i organów regulacyjnych) oraz podejmowania indywidualnych decyzji w określonych przypadkach. Z tego względu niezbędne jest jak najszybsze podjęcie prac legislacyjnych w celu wzmocnienia pozycji prawnej i podniesienia skuteczności działania Prezesa URE.

III. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ UMOŻLIWIAJĄCYCH AKTYWNE WŁĄCZENIE POLSKIEGO PRZEMYSŁU W POPRAWĘ BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO

1. Wprowadzenie aktywnego zarządzania popytem.

Docelowo – Smart Metering (inteligentne opomiarowanie) i **Smart Grids** (inteligentne sieci).

Wykorzystanie możliwości nowoczesnych liczników energii elektrycznej (dwustronne automatyczne przesyłanie, danych pomiarowych i informacji o zmieniających się kosztach energii włącznie z możliwością zdalnego regulowania poboru) pozwalających odbiorcom świadomie kształtować zarówno koszty energii jak i wielkość jej zużycia.

Wprowadzenie inteligentnych sieci energetycznych i inteligentnego opomiarowania jest zagadnieniem wymagającym stworzenia kompleksowej regulacji prawnej. System „smart grids” stanowi przyszłość energetyki, a stworzenie odpowiednich ram prawnych powinno być pierwszym krokiem do jego wprowadzenia w Polsce.

Od zaraz - zróżnicowanie stawek opłat przesyłowych i cen energii elektrycznej w godzinach szczytowych i pozaszczytowych.

Różnicowanie cen energii elektrycznej w godzinach szczytowych i pozaszczytowych może wpłynąć na spłaszczenie dobowej krzywej zapotrzebowania na energię elektryczną jeśli różnica w cenie energii elektrycznej w szczycie i poza szczytem pozostaje w proporcji nie mniejszej niż 3/1.

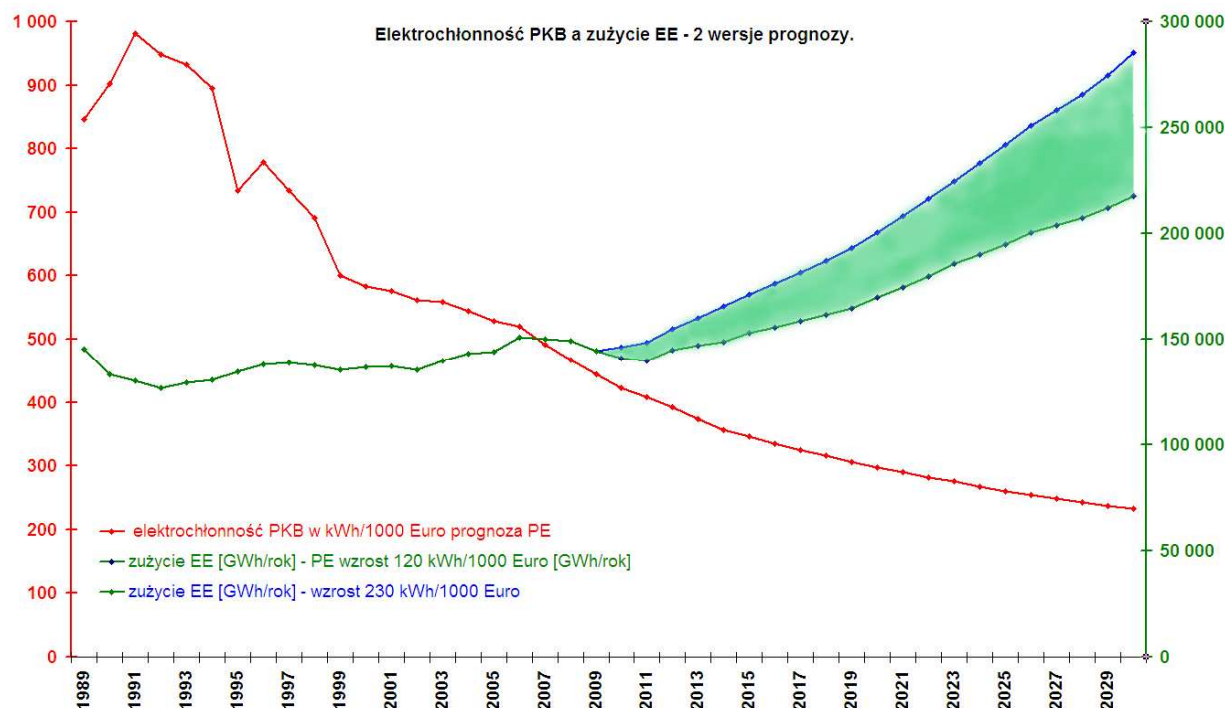
FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

Obecnie zmienność cen notowanych na TGE nie spełnia tego warunku i wynosi 2/1.

2. Warunki szybkiej poprawy efektywności energetycznej polskiego przemysłu.

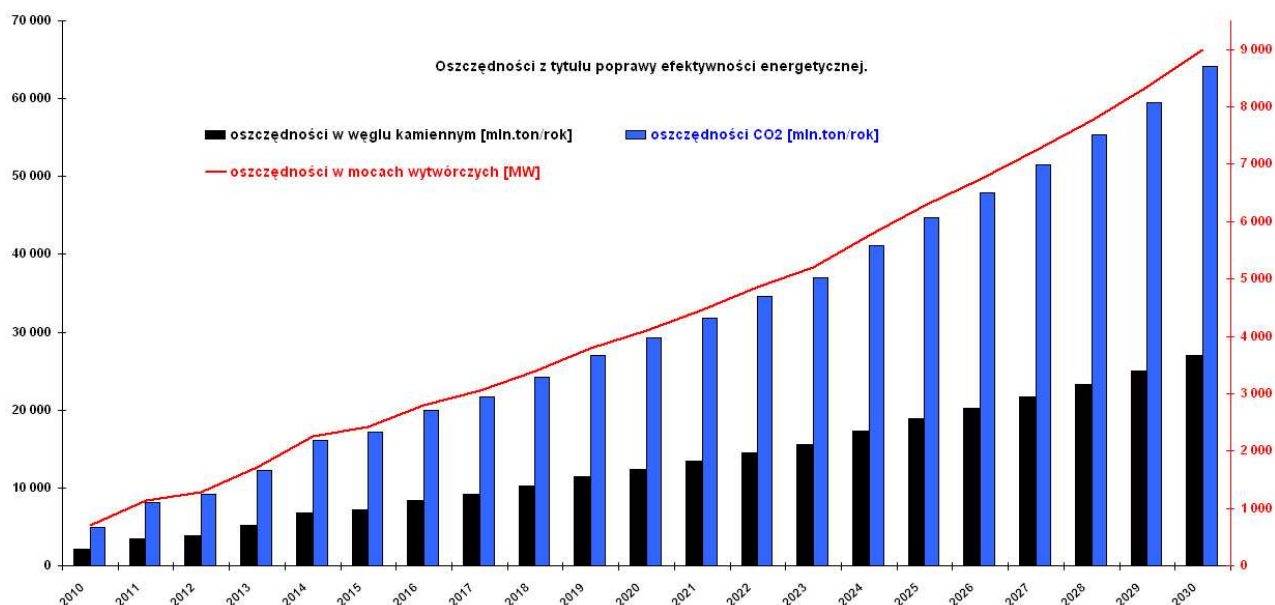
Do 2030 r. poprawa efektywności energetycznej winna wyzwolić oszczędności w rocznej produkcji energii elektrycznej na poziomie 70 000 MWh (obszar wyróżniony na zielono).

Adres do korespondencji: Izba Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii, ul. Poleczki 21,
02-822 Warszawa z dopiskiem Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu
www.odbioryenergii.pl e-mail: forum@iep.org.pl

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

Poprawa efektywności wykorzystania energii elektrycznej winna przynieść wymierne korzyści oszacowane poniżej.

Realizacja założeń polityki energetycznej w zakresie poprawy efektywności może ograniczyć konieczność budowy nowych źródeł wytwórczych od 500 MW w roku 2010 do 9 000 MW w roku 2030. W sytuacji, gdy w latach 2014 – 2016 Polsce grozi niedobór produkcji energii elektrycznej poprawi to bezpieczeństwo pracy KSE.

Krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, to uzyskanie do 2016 r. oszczędności energii finalnej w ilości nie mniejszej niż 9 % jej krajowego zużycia w 2007 r.

Zapotrzebowanie na energię finalną Mtoe

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Przemysł	21,2	21,0	20,8	20,6	20,4	20,2	20,0	19,8	19,6	19,4
Transport	14,5	14,4	14,2	14,1	13,9	13,8	13,7	13,5	13,4	13,2
Rolnictwo	4,4	4,4	4,3	4,3	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1	4,0
Usługi	6,7	6,6	6,6	6,5	6,4	6,4	6,3	6,2	6,2	6,1
Gospodarstwa domowe	20,4	20,2	20,0	19,8	19,6	19,4	19,2	19,0	18,8	18,6
RAZEM	67,2	66,5	65,9	65,2	64,6	63,9	63,3	62,6	62,0	61,4
		0,7	1,3	2,0	2,6	3,3	3,9	4,6	5,2	5,8
Przyrost PKB	305,1	319,7	325,1	332,9	342,9	370,0	393,1	418,2	441,5	465,0
Zużycie energii finalnej	67,2	67,6	65,7	64,4	63,8	65,6	66,0	66,0	67,3	67,7
Bez poprawy efektywności	67,2	68,2	69,2	70,1	71,1	72,1	73,1	74,1	75,1	76,1
		1,0	2,0	3,0	3,9	4,9	5,9	6,9	7,9	8,9

W latach 2008 do 2016 niezbędne jest zaoszczędzenie [Mtoe] **14,7**

- By to było możliwe niezbędne będzie:
- zmniejszenie krajowego zapotrzebowania na energię finalną do 2016 r. o 5,8 Mtoe;
 - zmniejszenie krajowego zapotrzebowania na energię finalną, które winno rosnać w efekcie zakładanego przyrostu PKB o 8,9 Mtoe.

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

Kwestią wymagającą szerszych konsultacji społecznych i dopracowania jest projekt ustawy o efektywności energetycznej. Założenia i cele ustawy są z całą pewnością słuszne i wpisują się w politykę energetyczną państwa, wątpliwości budzi natomiast zastosowany instrument w postaci składania deklaracji o zamiarze podniesienia efektywności. Taki sposób wspierania efektywności energetycznej jest mało przejrzysty, a wręcz rodzi ryzyko nadużyć. Weryfikacja osiągniętej efektywności powinna odbywać się *ex post*, a nie jak w dotychczas przedstawionym projekcie ustawy o efektywności energetycznej – *ex ante*.

Prezentowany przez Ministerstwo Gospodarki projekt ustawy o efektywności energetycznej ogranicza wykorzystanie krajowego potencjału poprawy efektywności energetycznej do administracyjnie wskazanych przedsięwzięć które zostaną wyłonione w drodze organizowanych przez Prezesa URE przetargów.

Art. 14. tegoż projektu mówi, iż:

1. Przedsiębiorstwo energetyczne sprzedające energię elektryczną, ciepło lub gaz ziemny odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązane, w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 15:

1) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, zwanemu dalej „Prezesem URE”, świadectwo efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 16 ust.1 **lub**

2) uiścić opłatę zastępczą, obliczoną w sposób określony w ust. 3.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy:

a) przedsiębiorstw energetycznych sprzedających ciepło odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli wielkość mocy zamówionej przez tych odbiorców nie przekracza 5 MW;

Ograniczenie możliwości wywiązywania się z obowiązku poprawy efektywności energetycznej jedynie do administracyjnie organizowanych i nadzorowanych przetargów, wygranie których warunkuje uzyskanie wsparcia finansowego w postaci „białych certyfikatów”, spowoduje w przemyśle ograniczenie możliwego do wykorzystania potencjału poprawy efektywności energetycznej.

Skoncentruje zainteresowanie zarządów na pojedynczych projektach rokujących szanse na uzyskanie środków z systemu wsparcia. Spowoduje to wręcz wstrzymanie, a nie przyspieszenie tempa poprawy efektywności energetycznej.

Aby temu zapobiec FOEEiG proponuje uzupełnić zapisy Art.14 o zaproponowane poniżej punkty:

b) odbiorców końcowych którzy w roku poprzedzającym rok realizacji obowiązku wykazali się realizacją przedsięwzięć poprawiających trwale efektywność energetyczną o $n \times 1\%$.

c) zwolnienie z obowiązku odbiorca końcowy z ppkt. b) uzyskuje na „n” kolejnych lat.

3. Rozwój energetyki przemysłowej opartej o źródła odnawialne i skojarzone oraz wykorzystujące marnowane dotąd nośniki energii.

Przemysłowi odbiorcy energii elektrycznej dysponują znacznymi możliwościami produkcji energii elektrycznej w oparciu o własne zasoby:

- metanu;
- gazu koksowniczego;

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65
Faks (22) 211 19 33

- gazu wielkopiecowego;
- ciepła technologicznego o różnych parametrach.

Nie rozumiemy dlaczego w naszym kraju wspiera się (*zielone certyfikaty*) współspalanie biomasy pochodzącej z polskich lasów w elektrowniach systemowych czy duże elektrownie wodne, które winny radzić sobie na zasadach komercyjnych, jednocześnie pozwalając na znaczne marnotrawstwo odpadowych przemysłowych nośników energii. Ich wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła na warunkach rynkowych nie jest opłacalne. Ale już niewielkie, stosowne do rzeczywistych kosztów produkcji wsparcie mogłoby ten znaczny potencjał wyzwolić.

Odrębny problem stanowi wskazanie mechanizmów, które upowszechnią proces budowy przemysłowych źródeł energii elektrycznej. Winien on doprowadzić do uniezależnienia się polskiego przemysłu od energetyki systemowej, której oferta nie spełnia oczekiwań krajowych producentów.

Zbyt wysokie ceny energii „czarnej”, jedne z najwyższych w Europie koszty przesyłu, niedostrzeżenie zbawiennego wpływu dużych przemysłowych odbiorców energii elektrycznej na pracę krajowego systemu elektroenergetycznego powodują łącznie, iż już teraz budowa przemysłowych, opartych o nośniki odnawialne źródeł energii jest najskuteczniejszym środkiem ograniczenia kosztów energii elektrycznej.

Rozwój przemysłowej energetyki rozproszonej to mniej inwestycji w kosztowną i ryzykowną energetykę systemową, ograniczenie inwestycji w infrastrukturę sieciową, ograniczenie strat przesyłowych i dystrybucyjnych, ale przede wszystkim to lepsze wykorzystanie lokalnych źródeł paliw i poprawa bezpieczeństwa energetycznego.

4. Przeznaczenie części środków pochodzących z sytemu wspierania energetyki odnawialnej na rozwój energetyki przemysłowej.

Z punktu widzenia efektywności wykorzystywania skromnych jak na rosnące potrzeby środków niezwykle istotna jest optymalizacja mechanizmu wspierania energetyki odnawialnej tak by zachęcał on do budowy nowych źródeł a nie dotował istniejących.

W tym celu należy:

- wprowadzić określony czasu korzystania przez źródła energii odnawialnej z systemu wsparcia (*zależnie od technologii i umożliwiający uzyskanie zwrotu z inwestycji*);
- wyłączyć z systemu wsparcia źródła które istniały, w momencie jego wprowadzenia oraz o mocach gwarantujących ich komercyjną opłacalność (*za wyjątkiem ferm wiatrowych*), w szczególności duże elektrownie wodne;
- ograniczyć możliwości współspalania biomasy leśnej do przypadków gdy nie znajduje ona innych zastosowań;
- wprowadzić wymóg uzyskiwania przez źródła odnawialne założonych wskaźników efektywności wykorzystania spalanej biomasy;
- ograniczyć rozwój energetyki wiatrowej do poziomu uznawanego za bezpieczny przez PSE-Operator S.A.

Zgodnie z założeniami winien on zachęcać do budowy nowych źródeł minimalizując przy tym koszty jakimi obciążani są odbiorcy - szczególnie odbiorcy przemysłowi. System taki stosują Niemcy którzy od wielu lat efektywnie wspierają rozwój generacji opartej przede wszystkim na energii wody, wiatru, słońca, bioenergii i geotermii. Umożliwia on finansowanie budowy nowych źródeł odnawialnych zapewniając producentom stałą cenę przez określony czas, oraz gwarantując odbiór wyprodukowanej energii odnawialnej. Umowy dystrybucyjne w

FORUM ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ I GAZU

ul. Poleczki 21, 02-822 Warszawa Tel. (22) 545 03 65

Faks (22) 211 19 33

zakresie jej wprowadzania do sieci opierają się o referencyjne koszty produkcji określone dla poszczególnych technologii. Jest to korzystne dla producentów którzy uzyskują odpowiedni zwrot z zainwestowanego kapitału i dla odbiorców bo płacą jedynie za energię faktycznie wyprodukowaną. Przedsiębiorstwa sieciowe zobowiązane są do przyłączenia źródeł odnawialnych i odbioru wyprodukowanej w nich energii elektrycznej za ustaloną cenę wyższą od ceny tzw. „energii czarnej”. Różnica kosztów pomiędzy tymi rodzajami energii jest równomiernie dzielona pomiędzy wszystkie przedsiębiorstwa energetyczne i uznawana za koszt uzasadniony uwzględniany w kalkulacji taryf. Taki system umożliwi również łatwe różnicowanie obciążeń pomiędzy różnymi grupami odbiorców. Korzystają z tego odbiorcy energochłonni.

Dla przykładu w 2008 r obowiązkowy zakup energii odnawialnej został wyliczony na 17% a jej cena określona na 117 €/MWh. Statystyczny odbiorca przyłączony do niemieckiego systemu elektroenergetycznego winien więc ponieść z tego tytułu koszt w wysokości 9,4 €/MWh. Tymczasem dla odbiorców których koszt EE >15% wartości dodanej brutto (GVA) zastosowano zmniejszenie opłaty dodatkowej z 9,4 do 0,5 €/MWh, zaś odbiorcy dla których koszt EE > 20% GVA oraz o rocznej konsumpcji > 100 GWh w ogóle tym obowiązkiem nie zostali obciążeni.

Z punktu widzenia efektywności wykorzystania środków (np. trafiających do dużych elektrowni wodnych) **pochodzących z systemu zielonych certyfikatów uzasadnionym byłoby przeznaczenie ich na rozwój energetyki przemysłowej.**

5. Porozumienie regulacyjne jako nowy instrument prawny wsparcia inwestycji w polskiej energetyce

Nowym środkiem prawnym, który może znaleźć zastosowanie w celu rozwoju inwestycji w sieci energetyczne i nowe moce wytwórcze oraz wykazać większą skuteczność niż dotychczas stosowane rozwiązania prawne jest umowa administracyjnoprawna zawierana pomiędzy przedsiębiorstwem energetycznym (np. wytwórcą energii, operatorem sieci) a organem regulacyjnym. Takie porozumienie regulacyjne określałoby wzajemne zobowiązania stron, np. operator sieci zobowiązałby się do określonej inwestycji w modernizację sieci a organ regulacyjny w zamian zapewniłby mu zatwierdzenie taryfy na określonym poziomie. Podobne rozwiązanie mogłoby zostać zastosowane także w polityce stosowania kar – za czyn mniejszej wagi można zawiesić wykonanie kary pieniężnej zobowiązując jednocześnie ukarane przedsiębiorstwo do określonego działania, np. dokonania określonej inwestycji. Jest to innowacyjne rozwiązanie, którego zastosowanie może być bardzo skuteczne i przynieść wiele korzyści stronom porozumienia.

Henryk Kaliś
Przewodniczący FORUM OEEiG

dr adw. Filip M. Elżanowski
ekspert FORUM OEEiG